

beroeer paa Majoritetens Bøte; hvorledes gaaer man da overalt frem, hvorledes kan man gaae frem uden efter Majoritet? Man skulde næsten troe, det var Meningen herester ikke at lade de fleste, men de færreste Stemmer gjælde, saa at Minoriteten kom til at beherske Majoriteten. Stillingen af de forkastede Forslag i Landemoderne maatte da ansees som meget gunstig, isærdeleshed der, hvor alle Stemmer have forenet sig imod dem.

Bloch: Den ærede Forslagsstiller bemærkede, at Forslaget i sin Tid ikke havde været omsendt til almindelig Underkrift, men kun til enkelte Personligheder; men saavidt mig bekjendt i den Kreds, hvor jeg lever, blev det jo vel omsendt til enkelte Personligheder, men dog saaledes, at disse atter skulde udbrede det i en videre Kreds, og det er mig bitterligt, at det paa denne Maade er blevet forelagt hele Sogne-Menigheder. Den ærede Forslagsstiller har dernæst gjort gjældende, at Rigsdagen maa være aldeles kompetent til at afgjøre et Mellemværende mellem Stat og Kirke. Det skal jeg aldeles ikke benægte; men jeg har kun holdt mig til Situationen, som den nu for Tiden er, og jeg holder mig overbevist om, at Rigsdagen ikke vil finde det tilraadeligt at fatte en kirkelig Afgjørelse tværtimod det Raad og den Betænkning, som dog maa stiges at være udgaaet fra Kirken, forsaavidt man for Tiden kan høre nogen Stemme derfra. Jeg skal forøvrigt ikke imødegaae, hvad den ærede Forslagsstiller videre bemærkede, da jeg ikke anseer det for rigtigt at komme nærmere ind paa Sagens Realitet.

Lehmann: Det er naturligtvis heller ikke for at komme ind paa Sagens Realitet, at jeg har begjært Ordet, men fordi det forekommer mig, at, naar der fra den ærede sidste Taler Side henvises saa stærkt til Rigsdagens Stilling til denne Sag, da er det ønskeligt, at ogsaa en i allerhøieste Grad verdslig Stemme derved kommer til Orde, som dog fuldkomment staaer paa Rigsdagens Grund, og da maa jeg gjøre opmærksom paa, at der forekommer mig at være i den sidste ærede Talers Opfattelsesmaade, skjøndt han i sit

sidste Foredrag gav en udtryffeligt Anerkjendelse af Rigsdagens Berettigelse, en Gjensklang af den hele Stilling ligeoverfor den ved Grundloven etablerede lovgivende Magt i Rigets Anliggender, som den ærede Forslagsstiller har paaviist at være et gennemgaaende Træk i de Udtalelser, der have fundet Sted ved de forskellige Landemoder, om det ogsaa er med forskellig Grad af Forsigtighed eller Uforbeholdenhed, at denne Stemning der er kommen til Orde. Den ærede sidste Taler har talt om at indanke en Sag fra Landemoderne til Rigsdagen, som om det var en Instantsfølge, som om Landemoderne allerede være det, som den ærede Forslagsstiller netop vilde søge at undgaae, at de skulle blive: en anerkjendt Autoritet i de kirkelige Anliggender. Han har talt om, at Rigsdagen maa dog vide, at den ikke repræsenterer Folketirken, og at den derfor skal vogte sig for at gribe ind i kirkelige Anliggender imod den Protest, der er fremkommen fra de bestaaende kirkelige Organers, fra Folketirkens Side. Dette er Altsammen ordlydende Citater af, hvad den sidste ærede Taler fremførte. I denne Henseende skal jeg nu bemærke, at det er jo Alle vel bitterligt, om man end ikke vilde have seet sig istand til saaledes at begrunde det, som den ærede Forslagsstiller med Kjendsgjerninger i Haanden har forelagt os det, at Landemoderne ere Intet mindre end en anerkjendt Repræsentation for Kirken. Det er jo aldeles vist, at det er først den nærværende Kirke- og Underviisningsminister, der har paa en Maade tillagt dem en saadan Charakter; om, fordi han virkelig haabede deri at finde en sand og uforsalfket Udtalelse fra Folketirkens Side, eller fordi han i alt Fald deri fandt et beqvemt Middel til at forhindre Sagens overilede Behandling, skal jeg henstille til min ærede Ven Ministeren selv at afgjøre; men det er jo dog vist, at det ene Faktum, at Landemoderne ere blevne opfordrede til at udtale sig om en enkelt Sag, ikke kan tillægge dem en saadan Competence, og uagtet jeg ikke har kjendt den hele Række af Kjendsgjerninger, som nu her ere forelagte, om den Maade, hvorpaa denne Institution er bleven indstiftet, og hvorledes den i alle saadanne Anliggender er bleven betragtet og behandlet